

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GÜNLÜDÜR

28/01/2026

Sayı :E-75833232-610-7689542

Konu :Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/38204
GK 8D

İlgi : 07.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1772531 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Mersin Milletvekili Sayın Talat DİNÇER tarafından tevcih edilen 7/38204 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:C080B5AA-F6CC-4932-96D1-02684732DA38

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

MERSİN MİLETVEKİLİ SAYIN TALAT DİNÇER'İN
7/38204 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Çinli otomotiv devi BYD, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile Temmuz 2024'te imzaladığı anlaşma kapsamında, Manisa'da büyük ölçekli bir elektrikli araç fabrikası kurma taahhüdünde bulunmuştur. Bu taahhüt karşılığında şirkete, gümrük vergisi muafiyeti, ek vergi istisnası, KDV avantajları, SGK prim destekleri ve çeşitli yatırım teşvikleri sağlanmıştır. Kamuoyuna “yüksek istihdam, teknoloji transferi, yerli üretim ve Ar-Ge” söylemleriyle sunulan bu anlaşma, aradan geçen zamana rağmen hayata geçirilmemiştir.

Anlaşmaya göre BYD' nin Manisa'da yaklaşık 1 milyar dolarlık yatırım yapması, yıllık 150 bin araç kapasiteli bir üretim tesisi ve Ar-Ge merkezi kurması, 5 bin kişiye doğrudan istihdam sağlaması ve 2026 yılında üretime başlaması öngörülüyordu. Ancak bugün gelinen noktada, fabrika sahasında somut bir ilerleme bulunmamaktadır. BYD, yatırım yapmadan, sadece verdiği sözler üzerinden elde ettiği teşviklerle Türkiye pazarına gümrük vergisiz ve ek vergiden muaf araç sokarak büyük bir rekabet avantajı elde etmiştir. Yerli üretici ve Türkiye'de fiilen üretim yapan firmalar yüksek vergi yükleri altında ezilirken, BYD bu ayrıcalıklarla pazarda hızla büyümüştür. Bu durum açıkça haksız rekabet yaratmıştır. Daha da vahimi, BYD'nin yatırım önceliğini Türkiye'den çekerek Macaristan'a kaydırmasına dair güçlü göstergelerin ortaya çıkmasıdır. Macaristan'daki fabrikanın tamamlandığı, üretim ekipmanlarının bu ülkeye taşındığı ve seri üretimin başlamak üzere olduğu basma yansımasıdır, araç teslimat krizi, bu sürecin bir sonucu olarak görülmektedir. Müşteriler, satın aldıkları BYD araçlarını teslim alamadıklarını, araçların gümrükte bekletildiğini ve bayilerin net teslimat tarihi veremediğini belirtmektedir. Bazı bayilerin kapora iadesi yapmak zorunda kaldığı iddiaları kamuoyuna yansımıştır. Vatandaşları, bayileri ve sektörü doğrudan mağdur etmiştir.

Türkiye'de yabancı yatırımcılara verilen teşviklerin şartlara bağlanıp bağlanmadığını, taahhütlerin denetlenip denetlenmediğini ve kamu kaynaklarının nasıl korunduğunu ciddi şekilde sorgulamaktadır. Yatırım sözü verip teşvik alan, ancak üretimi başka ülkeye kaydıran bir şirket karşısında devletin nasıl bir tutum aldığı belirsizdir. Türkiye açısından yalnızca ekonomik değil, itibari bir kayıp olarak da tarihe geçecektir.

BYD TEŞVİKLERİ TÜRKİYEDEN ALDI, FABRİKAYI MACARİSTANA KURDU

Bu bilgiler doğrultusunda;

Soru 1- Türkiye, sadece tüketim pazarı olarak mı görülmektedir?

Soru 2- Yatırım yapmayan bir şirkete neden bu kadar büyük ayrıcalıklar tanınmıştır?

Soru 3- Taahhütlerini yerine getirmeyen şirketler için hangi yaptırımlar devreye sokulacaktır?

Soru 4- Manisa'da fabrika kurma taahhüdüne rağmen neden hâlâ bir çivi dahi çakılmamıştır? Bu gecikmenin sorumluluğu kimdedir?

Soru 5- BYD'ye sağlanan gümrük vergisi muafiyeti, ek vergi istisnası, KDV ve SGK teşviklerinin toplam kamu maliyeti ne kadardır?

Soru 6- Yerli  retici yüksek vergi ve maliyetlerle mücadele ederken, BYD'ye tanınan bu ayrıcalık açık bir haksız rekabet değil midir?

Soru 7- BYD'nin yatırım önceliğini Macaristan'a kaydırđına dair çıkan haberler karşısında Bakanlıklar hangi resmi girişimlerde bulunmuştur?

Soru 8-Macaristan'daki fabrikanın tamamlandığı ve üretim ba lamak üzere olduğu iddiaları doğru mudur?

Soru 9-Türkiye neden devre dışı bırakılmıştır?

Soru 10- BYD araçlarının gümrükte bekletildiği ve teslimatların durduğu iddiaları doğru mudur?

Soru 11- Mağdur olan binlerce tüketicinin ve bayinin zararını kim kar ılayacaktır? Devlet bu süreçte neden seyirci kalmaktadır?

Soru 12- Taahhütlerini yerine getirmeyen BYD için cezai şartlar, teşviklerin geri alınması veya sözleşmenin feshi gündeme gelmiş midir?

Soru 13- Türkiye, yatırım yapmayan ama teşvik alan şirketler için sınırsız bir pazar mıdır?

Soru 14- Bu süreçte kamu zararı olu mu  mudur? Olu tuysa sorumlular hakkında herhangi bir idari ya da hukuki işlem ba latılmı  mıdır?

Soru 15- BYD  rneği, yabancı yatırımcılara verilen teşviklerin ne kadar denetimsiz olduğunu göstermiyor mu?

CEVAPLAR:

Küresel ana sanayi markaları, geniş yan sanayi üretimi, yaklaşık 41 milyar dolarlık ihracat hacmi ve büyük istihdam kapasitesi ile otomotiv sektörü Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinden biri konumundadır. Sektörün  retim, istihdam ve ihracat kapasitesinin artırılması ve küresel arenada daha rekabetçi hale getirilmesi Bakanlığımızın  ncelikleri arasında yer almaktadır. Bu bakışla, geniş bir yelpazede politika araçları ve teşvik mekanizmaları Bakanlığımız tarafından etkin şekilde kullanılmaktadır. Bilindiği üzere, elektrikli araçların gelişimi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşması ile otomotiv sektöründe büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Sektörün bu dönüşüme adapte edilmesi ve doğabilecek fırsatların değerlendirilmesi, sektöre yönelik politikalarımızın odağında yer almaktadır. İçten yanmalı araçlarda olduğu gibi yeni gelişen elektrikli araçlarda da ülkemizin dünyanın önde gelen üretim üslerinden biri haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda Bakanlığımız ve H k metimiz tarafından çok boyutlu bir strateji benimsenmiştir. Öncelikli olarak, mevcut üreticilerin yeni model geliştirmeleri, kapasite artışları, Ar-Ge faaliyetleri ve yeni nesil araç yatırımları Bakanlığımız tarafından g   l  bir

şekilde desteklenmektedir. Diğer taraftan, ülkemizde üretilen katma değerin artırılması, endüstrinin dönüşümünün hızlandırılması ve elektrikli araçlar alanında doğan fırsatın değerlendirilmesi için hayata geçirilen Togg projesi, bu stratejinin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Togg projesi, Bakanlığımızın destekleri ve tüketicilerin teveccühü ile hedeflerine ilerlemeye devam etmektedir. Bununla birlikte, elektrikli araçlar alanında teknoloji ve üretim yetkinliğine sahip uluslararası oyuncuların yatırımlarının ülkemize çekilmesine de ulusal hedeflerimize ulaşma bakımından stratejik bir önem verilmektedir. Hâlihazırda dünyanın en büyük yeni nesil enerjili araç üreticisi konumunda olan, Avrupa’da yatırımlarını ve pazar payını büyüten BYD firmasının yatırımının ülkemize kazandırılması da bu kapsamda ele alınmaktadır. BYD firmasının Türkiye’ye yatırım kararı alması, Hükümetimiz ve Bakanlığımızca sürdürülen stratejik yaklaşımın sonucudur.

BYD firmasının ülkemizde yapacağı yatırım, mevcut teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde desteklenmiştir. Ülkemize yeni nesil araç teknolojilerinin kazandırılmasını amaçlayan bu proje, yatırımlara proje bazlı destek verilmesine dair Karar kapsamında, yatırımın niteliği, asgari şartları, proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak devlet desteklerinden yararlandırılmaktadır.

Manisa ili ve bölge ekonomisine, otomotiv sektörümüze, ihracatımıza ve ülke kalkınmamıza değer katması hedeflenen bu yatırım sayesinde; otomotiv yan sanayimiz başta olmak üzere otomotiv sektörüyle güçlü tedarik bağlantıları bulunan farklı sektörlerde yeni yatırımların önü açılacak, yeni nesil ve çevre dostu elektrikli araçlara dönüşümün sağlanması yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır.

Söz konusu yatırımın tamamlanmasına ilişkin süre devam etmektedir. Yatırımın öngörülen şekilde tamamlanmasına ilişkin olarak yatırım teşvik mevzuatının öngördüğü çerçevede izleme ve denetim çalışmaları Bakanlığımızca eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Teşvik sistemimiz kapsamında desteklenen yatırımların öngörülen şekilde tamamlanmaması durumunda yatırımcılara uygulanacak müeyyideler ise mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu müeyyideler, bahse konu yatırım için de geçerlidir. Bununla birlikte, teminat mekanizmaları ile de ülke çıkarlarımız korunmuştur.